

Ohjeita hautaoikeuden haltijalle

Hautapaikka

Seurakunta luovuttaa oikeuden hautapaikkaan kuolemantapauksen yhteydessä määräajaksi (25 vuotta), jonka päätyttyä hautaoikeuden haltija voi lunastaa lisää hallinta-aikaa 25 vuodeksi kerrallaan.

Mikäli uudelleenhautamisen jälkeinen hautaoikeuden voimassaoloaika jää lyhemmäksi kun haudan koskemattomuusaika, on haudan lunastusaikaa pidennettävä. Kun hauta luovutetaan uudelleen, on henkilöllä, jolla on ollut oikeus tulla siihen haudatuksi ensisijainen oikeus sen lunastamiseen. Jos heitä on useita, on heidän valittava hautaoikeuden haltija edustamaan heitä hautaa koskevissa asioissa.

Mikäli hautaoikeuden haltija haluaa luopua hautaoikeudesta ennen hallinta-ajan päättymistä, sen voi luovuttaa vain seurakunnalle.

Hautaoikeuden haltijan nimeäminen

Hautauksen jälkeen lähiomaisten on sovittava keskenään (vuoden kuluessa) kuka nimetään hautaoikeuden haltijaksi hautaan. Hautaoikeuden haltija toimii yhdyshenkilönä seurakuntaan päin ja edustaa vainajan oikeudenomistajia ja myös niitä, jotka voivat hautaan tulla haudatuiksi, sekä vastaa ja tekee päätökset haudan hoitoon ja muistomerkkiin liittyvistä asioista (KL 3 luku 31 §).

Olemassa olevalle haudalle on hautaoikeuden haltija nimettävä, jos hautaoikeuden haltijaa ei ole nimetty aikanaan ollenkaan, haltija on kuollut tai hautaoikeuden haltijaa ei ole nimetty nykyisin voimassa olevan lain mukaan kaikki asianosaisia kuulemalla.

Hautaoikeuden haltijaa nimettäessä on kuultava hautaoikeuden omaavia henkilöitä. Hautaoikeus hautaan määräytyy sukulaisuussuhteesta hautaan ensimmäiseksi haudattuun vainajaan hautamisjärjestyksen mukaan (KL 3 luku 32 § Hautamisjärjestys). Hautaoikeus on ensimmäiseksi hautaan haudatun vainajan suoraan etenevässä ja takenevassa polvessa olevilla henkilöillä ja heidän aviopuolisoilla. Hautaoikeuden omaavista esitetään tarvittaessa sukuselvitys ja allekirjoitukset erillisillä liitteillä, joissa on oltava hautapaikan tiedot.

Kuuleminen tarkoittaa käytännössä allekirjoituksen hankkimista seurakunnalta saatavaan hautaoikeuden haltija -lomakkeeseen kaikilta hautaoikeuden omaavilta (lukuun ottamatta puolisoita). Jokaisen sukuhaaran ensimmäinen elossa olevaa henkilö allekirjoittaa lomakkeen. Allekirjoituksella annetaan suostumus siihen, että yksi henkilö tekee hautaa koskevat päätökset. Hautaoikeuden haltijaksi nimettävää henkilöä laki ei rajaa, joten hänellä ei tarvitse olla hautaoikeutta hautaan.

Hautaoikeuden haltija -lomakkeen allekirjoitus ei ole sitoumus siitä, että allekirjoittajat tullaan aikanaan hautamaan kyseiseen hautaan. Allekirjoituksella annetaan yhdelle henkilölle valtuudet tehdä hautaa koskevat päätökset. Hautaoikeuden haltija -lomakkeeseen voi liittää esim. sähköpostilla tehtyjä suostumuksia, kun niistä käy ilmi ilmoittajana nimi ja mitä hautaa ilmoitus koskee. Mikäli hautaoikeudesta hautaan haluaa luopua kokonaan, niin siitäkin tarvitaan kirjallinen ilmoitus. Luopumisen voi merkitä hautaoikeuden haltija -lomakkeeseen. Hautaoikeudesta luopuminen tarkoittaa sitä, että luopuja ei voi aikanaan tulla haudatuksi kyseiseen hautaan. Jokainen voi luopua vain omasta hautaoikeudestaan. Myös luopumisen voi ilmoittaa sähköpostina, kun siitä käy ilmi hauta mistä luopuu ja kuka hautaoikeudestaan luopuu. Suositeltavaa on, että yksi henkilö kokoaa kaikki tarvittavat tiedot liitteineen ja toimittaa ne seurakunnalle yhdellä kertaa.

Hautaa koskevien päätösten tekeminen voi estyä tai viivästyä, jos allekirjoituksia ei saada kaikilta asianosaisilta ja hautaoikeuden haltija jää nimeämättä. Tämä vaikuttaa mm. hautamuistomerkin pystyttämistä koskevaan päätöksentekoon. Hautaoikeuden haltijan luvalla voidaan hautaan haudata myös henkilö, jolla ei ole lain mukaista hautaoikeutta, esim. avopuoliso. Avopuolison hautaaminen voi estyä ennen 1.7.2023 lunastettuun hautaan, jos hautausjärjestelyiden yhteydessä ei ehditä saada lupaa hautaamiseen kaikilta hautaoikeuden omaavilta henkilöiltä. Uuden kirkkolain mukaan 1.7.2023 jälkeen luovutetun haudan osalta hautaoikeus koskee myös avopuolisoa (KL 3 luku 37§)